

DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-6-37>

УДК 657:334.722

Пилипенко С.М.

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і фінансів,
Львівський інститут економіки і туризму

Мороз В.П.

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і фінансів,
Львівський інститут економіки і туризму

Pylypenko Solomiia, Moroz Volodymyr

Lviv Institute of Economics and Tourism

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА УМОВАХ АУТСОРСИНГУ

У статті розглянуто основні засади організації бухгалтерського обліку на умовах аутсорсингу. З'ясовано сутність аутсорсингу, зокрема аутсорсингу бухгалтерського обслуговування. Визначено порядок укладання договорів на аутсорсинг бухгалтерських послуг між аутсорсером і підприємством та зміст бухгалтерської аутсорсингової послуги. Досліджено сучасний стан розвитку бухгалтерського аутсорсингу в Україні та наведено перелік найбільших аутсорсингових підприємств нашої держави. Наведено класифікаційні ознаки бухгалтерського аутсорсингу та узагальнено варіанти роботи аутсорсингової фірми з підприємством-замовником бухгалтерського аутсорсингу. Проаналізовано переваги та недоліки аутсорсингу. Обґрунтовано доцільність використання аутсорсингу бухгалтерського обслуговування як напрямку оптимізації діяльності підприємства.

Ключові слова: аутсорсинг, бухгалтерський облік, аутсорсер, підприємство, діяльність.

Постановка проблеми. Бухгалтерський облік як єдина інформаційна система, яка використовується для управління, є обов'язковим для будь-якого підприємства. Саме тому постає питання про необхідність його

ведення професійно та кваліфіковано. На практиці досить важко знайти бухгалтера, що надаватиме якісні послуги; кваліфікований спеціаліст-бухгалтер може претендувати на високу заробітну плату та інші при-

вілеї, які для підприємства є додатковими економічно не виправданими витратами.

Проте Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» надає можливість підприємству самостійно вибирати форму організації ведення бухгалтерського обліку. Однією з таких форм є «ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або підприємством, суб'єктом підприємницької діяльності, самозайнятою особою, що провадять діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиторської діяльності», тобто бухгалтерський аутсорсинг [12].

Дослідження закордонної практики показало, що використання аутсорсингу забезпечує високі темпи економічного розвитку провідних країн світу. Частка бізнес-процесів, що передаються на аутсорсинг, в окремих країнах досягає 90%. Аутсорсингові операції дають можливість на 30% знизити витрати в процесі господарської діяльності, тим самим збільшити дохідність [6, с. 1]. Для вітчизняних підприємств ця сфера є відносно новою та недостатньо розвинутою, що пояснюється низьким рівнем теоретичних досліджень та недосконалістю практичної реалізації. Проте Україна має всі передумови для розвитку аутсорсингу, запровадження якого дозволить раціоналізувати використання ресурсів та зосередити зусилля на основному виді діяльності, чим зможе значно підвищити конкурентоспроможність вітчизняних суб'єктів господарювання.

Система бухгалтерського обліку в умовах аутсорсингу покликана забезпечувати задоволення інтересів замовника та виконавця на основі оптимального поєднання правового та договірного регулювання цього процесу, що спричинено неспроможністю залучення висококваліфікованого штатного облікового персоналу внаслідок обмеженості фінансових ресурсів та масштабів діяльності малих і середніх підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у вивчення окремих аспектів бухгалтерського аутсорсингу здійснили такі вчені та науковці: О.І. Волог [1], Л.М. Газуда [2], І.Л. Грабчук [3], Т.В. Давидюк [4], Г.С. Кесарчук [5], Г.І. Ляхович [6], В.М. Момот [7], О.В. Назаренко [8], А.М. Поплюйко [11], Л.С. Скакун [13], О.А. Топоркова [14] та ін. Проте перелік проблемних питань в цьому напрямку ще не вичерпано й вимагає подальшого теоретичного обґрунтування питання сучасної організації бухгалтерського обліку на умовах аутсорсингу як важливого інноваційного інструмента досягнення економічних переваг у діяльності підприємств.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження сучасного стану організації бухгалтерського аутсорсингу в Україні, його переваг та недоліків.

Виклад основного матеріалу. Поняття «аутсорсинг» в українському законодавстві відсутнє. Термін «аутсорсинг» в перекладі з англійської мови «outsourcing» українською мовою означає «запозичення ресурсів ззовні», «використання чужих ресурсів», «підрядництво» – передача підприємством час-

тини його завдань або процесів стороннім виконавцям на умовах субпідряду. За даною угодою робота виконується працівниками зовнішньої фірми, які, зазвичай, є також експертами у цьому виді робіт.

Щодо бухгалтерського аутсорсингу (аутсорсингу бухгалтерського обслуговування, аутсорсингу бухгалтерських послуг, бухгалтерського обліку на умовах аутсорсингу), то він, на відміну від бухгалтерських послуг, що надаються внутрішніми виконавцями, передбачає передачу частково або повністю аутсорсеру (зовнішньому для підприємства виконавцю) функцій з організації та ведення бухгалтерського обліку підприємства, складання і подання його фінансової звітності. Тобто при бухгалтерському аутсорсингу зовнішня компанія включається в робочі бізнес-процеси компанії-замовника як цілісний функціональний підрозділ, залишаючись при цьому організаційно і юридично самостійним.

Задля цього підприємство укладає з аутсорсинговою фірмою договір про надання бухгалтерських послуг на умовах аутсорсингу, у якому обов'язково повинні бути обумовлені: обов'язки сторін, порядок виконання робіт, умови оплати робіт, відповідальність сторін тощо [13, с. 9]. В Україні діє практика укладання короткострокових договорів з компаніями-аутсорсерами щодо ведення бухгалтерського обліку, проте в європейських країнах вже сформувалась практика укладання такого роду договорів на довгостроковій основі, що обумовлено довірою замовника до компетенції виконавця та розуміння необхідності розподілу між собою існуючих ризиків.

Вдаючись до послуг аутсорсингової фірми, сучасні підприємства тим самим доручають виконання складних завдань більш компетентним фахівцям, що здатні допомогти в питаннях не лише ведення бухгалтерського обліку, але і оцінки можливості підвищення конкурентоспроможності підприємства. Співробітники аутсорсингової (консалтингової, аудиторської) компанії з метою якісного виконання покладених на них завдань постійно підвищують свою кваліфікацію у напрямі бухгалтерського обліку, економічного аналізу та фінансового менеджменту. Це дозволяє їм не лише достовірно відображати факти господарської діяльності підприємства, але й знаходити резерви раціонального використання наявного у підприємства майна.

Розвиток бухгалтерського аутсорсингу в Україні припав на середину 1990-х рр. і був пов'язаний з тим, що аудиторські фірми зіткнулися з потребою клієнтів не тільки в аудиторських перевірках, але й у зовнішній допомозі в організації всіх видів обліку.

Сьогодні ринок бухгалтерського аутсорсингу в Україні тільки формується, проте відбувається даний процес досить швидкими темпами. У підприємницькому середовищі чітко усвідомлюють те, що бухгалтерський облік на умовах аутсорсингу є перспективним та необхідним засобом для забезпечення ефективної діяльності сучасного підприємства. Ведення бухгалтерського обліку у формі бухгалтерського аутсорсингу

стає все більш популярним і поширеним – займає до 30% в загальному обсязі робіт аудиторських фірм [14].

Щодня все більша кількість українських підприємств з метою скорочення витрат на утримання бухгалтерії та отримання більш якісного бухгалтерського обслуговування вдаються до послуг аутсорсингу, обсяги яких залежать лише від фінансової спроможності замовника. Аутсорсингові компанії можуть розробляти облікову політику, відновлювати та вести бухгалтерський облік, складати фінансову звітність, оптимізувати податкові платежі та інші відрахування чи повністю взяти на себе весь бухгалтерський облік.

Власне найпопулярнішою послугою бухгалтерського аутсорсингу експерти називають обслуговування «під ключ», яке включає ведення бухгалтерського та податкового обліку, здачу звітності в усі контролюючі органи, роботу з клієнт-банком, контроль сплати всіх податкових зобов'язань, супровід перевірок, спілкування з контролюючими органами, архівування та зберігання документів тощо.

До найбільших аутсорсингових підприємств в Україні, що потрапили у Global Outsourcing 100, належать: Innovecs, Ciklum, Computools, Eleks, Infopulse, Intetics, Miratech, N-iX, Program-Ace, Sigma Software, Softengi [10]. Більшість з них здійснюють бухгалтерський аутсорсинг.

Дискусійний характер бухгалтерського аутсорсингу внаслідок недосконалості законодавчого регулювання та нестачі наукової літератури не дозволяє сформулювати чітку його класифікацію. Вважаємо за доцільне поді-

ляти бухгалтерський аутсорсинг за такими основними класифікаційними ознаками: за тривалістю надання, за обсягом переданих аутсорсеру ділянок бухгалтерського обліку, за територіальним розміщенням аутсорсингової фірми, за видами делегованих на аутсорсинг функцій, за ймовірністю здійснення помилок, за врахуванням стандартів складання фінансової звітності, за цілями застосування, за спрямуванням на центр відповідальності, за галузями здійснення бухгалтерського обліку, за частотою користування послугами, за обсягом охоплення послуг, за прогнозуванням кінцевого ефекту для підприємства [1, с. 77; 8, с. 53].

За характером взаємодії аутсорсингової фірми із замовником розрізняють такі варіанти їх роботи: повний аутсорсинг; частковий аутсорсинг; зовнішній контролер; абонентське обслуговування. При варіанті «повний аутсорсинг» підприємство-замовник передає всі функції бухгалтера аутсорсеру. Ця модель підходить для всіх типів підприємств. Частковий аутсорсинг підійде для більш великих фірм, де є штатний бухгалтер, бухгалтер-аутсорсер може виконувати лише деякі неосновні функції. Невеликі підприємства, які не можуть дозволити собі штатного бухгалтера, вдаються до послуг аутсорсингу для складання звітності. Модель «зовнішній контролер» передбачає, що аутсорсер перевіряє бухгалтерську документацію, аналізує роботу підприємства та дає висновок про те, як поліпшити діяльність. При використанні моделі «Абонентське обслуговування» аутсорсер виступає консультантом, в основному, з питань нововведень. Допускаються і змішані варіанти співпраці аутсорсера та підприємства [5, с. 203].

Рис. 1. Переваги та недоліки бухгалтерського аутсорсингу

Джерело: авторська розробка

Передаючи аутсорсинговій фірмі ведення бухгалтерського обліку, підприємство отримує багато переваг. Проте існують і недоліки, пов'язані з таким рішенням підприємства. Такі переваги та недоліки наведено на рис. 1.

Варто відзначити, що переваги від передачі бухгалтерського обліку на аутсорсинг є очевидними. По-перше, це якість надання послуг [8, с. 51; 11, с. 339; 7, с. 197], оскільки у спеціалізованій компанії працює команда бухгалтерів, ведення документації і складання звітності проходить багаторівневий контроль. Відповідно кваліфікація бухгалтера аутсорсингової фірми є високою. Та й навчання, підготовка кадрів і підвищення кваліфікації проводиться за рахунок аутсорсингової фірми, а не клієнта.

До того ж аутсорсингова фірма зацікавлена у правильності організації бухгалтерського обліку та його ведення, оскільки несе матеріальну відповідальність у разі нарахування пені або штрафу за невчасне подання звітності та неправильний розрахунок податків та відповідає перед клієнтом своєю репутацією, яку, на відміну від матеріальних ризиків, застрахувати неможливо.

Таким чином, якість наданої послуги важлива як для підприємства, так і для аутсорсингової фірми. Підприємство, яке має штатного бухгалтера, самостійно несе ризики – бухгалтер за помилки, що призвели до штрафних санкцій, відповідає лише премією або зарплатою. Підприємство, яке користується послугами бухгалтерського аутсорсингу, може відмовитися від конкретного фахівця аутсорсингової фірми, і його можуть замінити іншим, або ж перейти на обслуговування до іншої аутсорсингової фірми, якщо вона не влаштовує загалом.

Наступна перевага використання аутсорсингу полягає в тому, що послуги аутсорсера мають значно нижчу вартість [7, с. 197]. Підприємство, яке користується послугами бухгалтерського аутсорсингу, не витрачає ресурси, кошти і час на пошук фахівця та організацію його робочого місця (технічне обладнання, програмне забезпечення, канцелярські прилади, профільна література), оплату праці, лікарняних, відпускних, навчання персоналу та підвищення його кваліфікації, оренду та утримання приміщення тощо. До того ж вартість аутсорсингових послуг є сталою величиною та залежить від кількості господарських операцій в місяць, кількості найманих працівників, зовнішньо-економічної діяльності, занедбаності обліку на підприємстві тощо, що зафіксовано в договорі.

Ще однією перевагою є те, що аутсорсинг дозволяє оптимізувати податки. Аутсорсингова фірма як виконавець відповідає за надані послуги, зокрема щодо дотримання якості, строків та інших умов, визначених у договорі, а підприємство-замовник послуг аутсорсингу може включити їх до витрат і до податкового кредиту з ПДВ у повному обсязі, тим самим зменшивши базу оподаткування податком на прибуток підприємств [9].

Перевагою використання бухгалтерського аутсорсингу є також зниження ймовірності махінацій

та шахрайства з боку аутсорсера, оскільки він не має реального доступу до грошей чи інших матеріальних активів, а також здатний оцінити ефективність їх витрат порівняно з усередненими показниками на ринку [4, с. 14].

До переваг аутсорсингу належить і юридичний супровід ведення обліку та формування звітності, розроблення облікової політики, комп'ютеризація обліку, використання інформаційних технологій, взаємодія з фіскальною службою за одночасної господарської та юридичної самостійності підприємства [4, с. 14].

Використання аутсорсингу дозволяє виділити ще одну його перевагу – вдосконалення управління підприємством [8, с. 52]. Управлінський персонал підприємства має змогу сконцентруватись на основних бізнес-процесах за рахунок того, що делегує другорядні функції – ведення обліку аутсорсинговій фірмі, забезпечуючи зростання ефективності діяльності фірми та зберігаючи при цьому контроль над переданими аутсорсеру функціями.

Незважаючи на численні переваги, аутсорсинг має й деякі недоліки та перешкоди на шляху свого розвитку в Україні. Найважливішою проблемою є небезпека витоку інформації, що пов'язана з ймовірністю розголошення комерційної таємниці. Це викликає недовіру до аутсорсингових фірм з боку керівництва. Проте звести ризики до мінімуму можливо, якщо прискіпливо вибирати аутсорсингову компанію, спираючись на її репутацію, та заздалегідь узгоджувати всі подробиці спільної діяльності шляхом підписання угоди про нерозголошення комерційної інформації [3, с. 649].

Іншим недоліком є непередбачуваність економічного стану та загроза банкрутства аутсорсингової компанії, адже це може спричинити додаткові проблеми з пошуку протягом невеликого проміжку часу іншої аутсорсингової фірми та налагодження з нею співпраці [8, с. 52; 3, с. 649].

Гальмує розвиток аутсорсингу також і недостатня підтримка держави та відсутність необхідної законодавчої бази. Українське право регулює аутсорсинг виключно у контексті аналогії до деяких правових норм, але водночас законодавство визначає економічну взаємодію через укладання договорів, а також те, що кожен має право займатися підприємницькою діяльністю, не забороненою законом. Проблемним питанням залишається те, що немає визначення процесів аутсорсингу та контролю і відповідальності за порушення. Наявність чітких регулюючих норм щодо укладання угод значною мірою підвищило б рівень взаємодії між компанією-клієнтом та компанією-аутсорсером [2, с. 126].

До недоліків аутсорсингу слід віднести можливу відсутність оперативності. Під час передачі аутсорсинговій фірмі всього циклу бухгалтерського документообігу існує ризик втрати оперативності інформації. Це стосується переважно великих підприємств, в яких щодня відбувається значна кількість господарських операцій, однак більшість аутсорсерів вирішують цю

проблему, організовуючи максимально ефективну взаємодію з замовником [3, с. 649].

Ще одним недоліком вважаємо відсутність управлінського обліку. Звітна інформація, яку фірма-постачальник аутсорсингових послуг передає до контролюючих органів, не забезпечує виконання всіх завдань, які ставляться перед обліком. Так, у поточному режимі бухгалтер має здійснювати перевірку законності господарських операцій, контролювати рух майна підприємства і виконанням ним повною мірою всіх зобов'язань. Аутсорсери не завжди виконують ці завдання належним чином [8, с. 52].

Ще однією перешкодою на шляху розвитку аутсорсингу є невпевненість у високому рівні професіоналізму працівників аутсорсингової фірми через відсутність доступу до інформації про їхню професійну компетентність. Проте слід пам'ятати, що аутсорсингові фірми займаються вузькоспеціалізованою діяльністю, ведуть багато фірм та мають хороший досвід у різних сферах діяльності [11, с. 339].

Наступний недолік аутсорсингу – складність контролю за діяльністю аутсорсера, що може призвести до втрати контролю над власними ресурсами та частиною справ, втрати безпосереднього контролю за формуванням звітності [2, с. 126; 5, с. 203].

І останній недолік – зниження якості надання послуг через формальне виконання обов'язків, адже звіти, підготовлені аутсорсером, фактично є формальним виконанням зобов'язань перед органами звітування. Це, своєю чергою, може призвести до ризику отримання збитків [8, с. 52].

Тим не менше за наявності належним чином складеного та оформленого договору про співпрацю з аутсорсинговою фірмою ці ризики та недоліки будуть

мінімізовані, і підприємство зможе отримати лише вигоди від співпраці з аутсорсером.

Загалом слід визнати, що переваг від використання аутсорсингу для підприємств значно більше, ніж недоліків та ризиків.

Поштовхом для розвитку українського аутсорсингу стала економічна криза, яка змусила керівництво більшості підприємств критично оцінити свою діяльність та проаналізувати основні бізнес-процеси. Внаслідок зниження прибутковості та збільшення витрат виникла потреба у пошуку шляхів оптимізації діяльності. Одним із них стало виведення неприбуткових функцій підприємства за його межі – використання аутсорсингу бухгалтерського обслуговування як ефективного інструмента скорочення витрат і звільнення часу та ресурсів для основної діяльності.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що бухгалтерський облік не є основним бізнес-процесом для підприємства. Однак саме з роботою працівників бухгалтерських служб пов'язані питання щодо господарської діяльності підприємства, неправильне вирішення яких може призвести до штрафних санкцій з боку фіскальних служб. Внутрішній підрозділ бухгалтерії вимагає значних адміністративних витрат на організацію та обслуговування робочих місць, оплату праці, лікарняних, відпускних, підвищення кваліфікації персоналу тощо. У таких умовах делегування ведення бухгалтерського обліку аутсорсинговій фірмі дозволяє запобігти або вирішити більшість проблем.

Аутсорсинг як новий прогресивний метод організації управління діяльністю дозволить підприємствам ефективніше функціонувати, вивільнити додаткові ресурси і спрямувати їх на розвиток підприємства, а також значно посилити конкурентні позиції на ринку.

Список літератури:

1. Волот О.І., Митько А.П. Бухгалтерський аутсорсинг : сутність, класифікація та облік. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 7. С. 76–79.
2. Газуда Л.М., Салдан Т.Ю. Аутсорсинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2015. Серія Економіка. Випуск 2 (4). Частина 1. С. 124–128.
3. Грабчук І.Л., Прохоренкова К.В. Особливості бухгалтерського аутсорсингу в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Випуск 6 (17). С. 647–650.
4. Давидюк Т.В., Легоцька Ю.І. Бухгалтерський аутсорсинг як інноваційний інструмент досягнення економічних переваг. *Economic journal Odessa polytechnic university*. 2018. № 1 (3). С. 11–18.
5. Кесарчук Г.С. Бухгалтерський аутсорсинг : поняття, види, переваги та недоліки. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2014. Випуск 1 (42). С. 201–204.
6. Ляхович Г.І. Розвиток організації бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу : автореф. дис. ...докт. екон. наук : 08.00.09. Житомир, 2018. 41 с.
7. Момот В.М., Смоляк О.О. Бухгалтерський аутсорсинг як метод антикризового управління. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2014. Випуск 9–1. Частина 2. С. 196–199.
8. Назаренко О.В., Суворницька А.В. Аутсорсинг бухгалтерського обліку: переваги, недоліки та особливості запровадження. *Економіка та держава*. 2018. № 12. С. 50–54.
9. Податковий Кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 07.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 20.10.2020).
10. Полицька І. 11 українських ІТ-компаній увійшли до сотні найкращих аутсорсерів світу. URL: https://techno.24tv.ua/11_ukrayinskih_it_kompaniy_uviyshli_do_sotni_naykrashhih_outsorseriv_svitu_n1283299 (дата звернення: 19.10.2020).
11. Поплюйко А.М. Бухгалтерський аутсорсинг: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2011. № 18. С. 335–340.

12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 14.10.2020).

13. Скакун Л.С. Бухгалтерський облік в умовах аутсорсингу : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Житомир, 2010. 21 с.

14. Топоркова О.А., Несвіт Л.О. Аутсорсинг бухгалтерських послуг: тенденції розвитку в Україні. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/11768/1/Toporkova%20.pdf> (дата звернення: 17.10.2020).

References:

1. Volot O.I., Myt'ko A.P. (2014) Bukhhalters'kyu outsorsynh: sutnist', klasyfikatsiya ta oblik [Accounting outsourcing: essence, classification and accounting]. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 7, pp. 76–79.

2. Hazuda L.M., Saldan T.YU. (2015) Outsorsynh yak instrument pidvyshchennya konkurentospromozhnosti pidpnyemstva [Outsourcing as a tool to increase the company's competitiveness]. *Naukovyy visnyk Mukachivs'koho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomika*, vol. 2 (4). Part 1, pp. 124–128.

3. Hrabchuk I.L., Prokhorenkova K.V. (2018) Osoblyvosti bukhhalters'koho outsorsynhu v Ukraini [Features of accounting outsourcing in Ukraine]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnya*, vol. 6 (17), pp. 647–650.

4. Davydyuk T.V., Lehots'ka YU.I. (2018) Bukhhalters'kyu outsorsynh yak innovatsiynny instrument dosyahnennya ekonomichnykh perevah [Accounting outsourcing as an innovative tool for achieving economic benefits]. *Economic journal Odessa polytechnic university*, no. 1 (3), pp. 11–18.

5. Kesarchuk H.S. (2014) Bukhhalters'kyu outsorsynh : ponyattya, vydy, perevahy ta nedoliky [Accounting outsourcing: concepts, types, advantages and disadvantages]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriya Ekonomika*, vol. 1 (42), pp. 201–204.

6. Lyakhovych H.I. (2018) Rozvytok orhanizatsiyi bukhhalters'koho obliku na zasadakh outsorsynhu [Development of accounting organization based on outsourcing] (summary of the dissertation ... of the doctor of economic sciences). Zhytomyr: Zhytomyr State University of Technology.

7. Momot V.M., Smolyak O.O. (2014) Bukhhalters'kyu outsorsynh yak metod antykrizovoho upravlinnya [Accounting outsourcing as a method of crisis management]. *Naukovyy visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomichni nauky*, vol. 9–1. Part 2, pp. 196–199.

8. Nazarenko O.V., Surovyts'ka A.V. (2018) Outsorsynh bukhhalters'koho obliku : perevahy, nedoliky ta osoblyvosti zaprovadzhennya [Accounting outsourcing: advantages, disadvantages and features of the implementation]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 12, pp. 50–54.

9. Podatkovyy Kodeks Ukrainy vid 02 hrudnya 2010 r. № 2755-VI [Tax Code of Ukraine of December 2, 2010 № 2755-VI]. Update date: 07.11.2020. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (accessed 20 November 2020).

10. Polyts'ka I. 11 ukrayins'kykh IT-kompaniy uviyshly do sotni naykrashchykh outsorserv svidu [11 Ukrainian IT companies are among the hundreds of the best outsourcers in the world]. Available at: https://techno.24tv.ua/11_ukrayinskih_it_kompaniy_uviyshli_do_sotni_naykrashchih_outsorserv_svidu_n1283299 (accessed 19 November 2020).

11. Poplyuyko A.M. (2011) Bukhhalters'kyu outsorsynh : suchasnyy stan ta perspektyvy rozvytku v Ukraini [Accounting outsourcing: current state and development prospects in Ukraine]. *Finansy, oblik i audyt*, no. 18, pp. 335–340.

12. Pro bukhhaltersky oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16 lypnia 1999 r. № 996-XIV [On Accounting and Financial Reporting in Ukraine : Law of Ukraine of July 16, 1999. No. 996-XIV] The Verkhovna Rada of Ukraine. Available at : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed 14 November 2020).

13. Skakun L.S. (2010) Bukhhalters'kyu oblik v umovakh outsorsynhu [Accounting in the conditions of outsourcing: a summary of the author's diploma thesis of a candidate of economic sciences] (summary of the dissertation ... of the candidate of economic sciences). Zhytomyr: Zhytomyr State University of Technology.

14. Toporkova O.A., Nesvit L.O. Outsorsynh bukhhalters'kykh posluh: tendentsiyi rozvytku v Ukraini [Outsourcing of accounting services: development trends in Ukraine]. Available at: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/11768/1/Toporkova%20.pdf> (accessed 17 November 2020).

ОРГАНИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА УСЛОВИЯХ АУТСОРСИНГА

В статье рассмотрены основные принципы организации бухгалтерского учета на условиях аутсорсинга. Выяснена сущность аутсорсинга, в частности аутсорсинга бухгалтерского обслуживания. Определены порядок заключения договоров на аутсорсинг бухгалтерских услуг между аутсорсером и предприятием и содержание бухгалтерской аутсорсинговой услуги. Исследовано современное состояние развития бухгалтерского аутсорсинга в Украине и приведен перечень крупнейших аутсорсинговых предприятий нашего государства. Приведены классификационные признаки бухгалтерского аутсорсинга и обобщены варианты работы аутсорсинговой фирмы с предприятием-заказчиком бухгалтерского аутсорсинга. Проанализированы преимущества и недостатки аутсорсинга. Обоснована целесообразность использования аутсорсинга бухгалтерского обслуживания как направления оптимизации деятельности предприятия.

Ключевые слова: аутсорсинг, бухгалтерский учет, аутсорсер, предприятие, деятельность.

ACCOUNTING ORGANIZATION ON OUTSOURCING TERMS

The article highlights the existence of some Ukrainian enterprises in the absence of an accountant who would provide high-quality services, addresses the need for professional and qualified accounting and financial reporting in the enterprise, and alternatively suggests the use of outsourcing, the effectiveness and feasibility of which is confirmed by foreign experience. There is a relative novelty and insufficient development of this type of activity due to the low level of theoretical research and the imperfection of practical implementation. It is noted that there are all conditions for the development of outsourcing in our country in order to rationalize the use of resources and focus on the main activities aimed at increasing the competitiveness of domestic enterprises. The basic principles of the organization of accounting on the terms of outsourcing were taken into account. The essence of outsourcing, in particular outsourcing of accounting services, and its main differences from accounting services provided by the company's internal accounting department. The procedure for concluding contracts for the outsourcing of accounting services between the outsourcing contractor and the corporate client is specified, as is the scope of the accounting outsourcing service. The current state of development of accounting outsourcing in Ukraine was examined and a list of the largest outsourcing companies in our country was given. The main classification features of accounting outsourcing are given and the variants of work of an outsourcing company with an enterprise-client of accounting outsourcing are generalized. The advantages and disadvantages of using the outsourcing of accounting services compared to the possibility of accounting by a company were analyzed. High quality of accounting outsourcing services for the company, its low cost, the possibility of tax optimization, reducing the likelihood of fraud and fraud outsourcing, legal accounting support, improvement of business management and the risk of loss due to possible ineffectiveness, possible lack of management at a high level of professionalism of the outsourcing company's employees, difficulties in monitoring the outsourcer's activity, lowering the quality of services through the formal performance of accounting duties of an outsourcing company. The purposefulness of using the outsourcing of accounting services as a direction of optimization of the company's operations was indicated.

Key words: outsourcing, accounting, outsourcer, enterprise, activity.